

PREAMBUŁA

MY, LUDY NARODÓW ZJEDNOCZONYCH, ZDECYDOWANE

uchronić przyszłe pokolenia od klęski wojny, która dwukrotnie za naszego życia wyrządziła ludzkości niewypowiedziane cierpienia, przywrócić wiarę w podstawowe prawa człowieka, godność i wartość jednostki, równość praw mężczyzn i kobiet oraz narodów wielkich i małych, stworzyć warunki umożliwiające utrzymanie sprawiedliwości i poszanowanie zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych i innych źródeł prawa międzynarodowego, popierać postęp społeczny i poprawę warunków życia w większej wolności,

I W TYM CELU

postępować tolerancyjnie i żyć ze sobą w pokoju jak dobrzy sąsiedzi, zjednoczyć swe siły dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, zapewnić przez przyjęcie zasad i ustalenie metod, aby siła zbrojna używana była wyłącznie we wspólnym interesie, korzystać z organizacji międzynarodowych w celu popierania gospodarczego i społecznego postępu wszystkich narodów,

POSTANOWILIŚMY ZJEDNOCZYĆ NASZE WYSIŁKI DLA WYPEŁNIENIA TYCH ZADAŃ.

Zgodnie z tym rządy nasze, przez zgromadzonych w mieście San Francisco przedstawicieli, którzy okazali swoje pełnomocnictwa, uznane za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodziły się przyjmując niniejszą Kartę Narodów Zjednoczonych i niniejszym tworzą organizację międzynarodową pod nazwą "Organizacja Narodów Zjednoczonych".

ROZDZIAŁ I - CELE I ZASADY

Artykuł 1

Cele Organizacji Narodów Zjednoczonych są następujące:

Utrzymać międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo, stosując w tym celu skuteczne środki zbiorowe dla zapobiegania zagrożeniom pokoju i ich usuwania, tłumienia wszelkich aktów agresji i innych naruszeń pokoju, łagodzić lub załatwiać pokojowymi sposobami, zgodnie z zasadami sprawiedliwości i prawa międzynarodowego, spory albo sytuacje międzynarodowe, które mogą prowadzić do naruszenia pokoju.

Rozwijać pomiędzy narodami przyjazne stosunki oparte na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów oraz stosować inne odpowiednie środki dla umocnienia powszechnego pokoju.

Rozwiązywać w drodze współpracy międzynarodowej problemy międzynarodowe o charakterze gospodarczym, społecznym, kulturalnym lub humanitarnym, jak również popierać prawa człowieka i zachęcać do poszanowania tych praw i podstawowych wolności dla wszystkich bez względu na różnice rasy, płci, języka lub wyznania.

Stanować ośrodek uzgadniania działalności narodów, zmierzającej do osiągnięcia tych wspólnych celów.

Artykuł 2

Dla osiągnięcia celów ustalonych w artykule 1, Organizacja i jej członkowie postępować będą według następujących zasad:

Organizacja opiera się na zasadzie suwerennej równości wszystkich jej członków.

W celu zapewnienia wszystkim członkom praw i korzyści, wynikających z przynależności do Organizacji, wszyscy oni wykonywać będą w dobrej wierze zobowiązania przyjęte zgodnie z niniejszą Kartą.

Wszyscy członkowie załatwiać będą swe spory międzynarodowe środkami pokojowymi w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz sprawiedliwości.

Wszyscy członkowie powstrzymają się w swych stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub użycia jej przeciwko integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej któregośkolwiek państwa bądź w jakikolwiek inny sposób niezgodny z celami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Wszyscy członkowie Organizacji okażą jej wszelką pomoc w każdej akcji podjętej zgodnie z niniejszą Kartą i powstrzymają się od udzielenia pomocy jakiegokolwiek państwu, przeciwko któremu Organizacja zastosowała środki zapobiegawcze lub środki przymusu.

Organizacja zapewni, by państwa, które nie są jej członkami, postępowały zgodnie z niniejszymi zasadami w stopniu koniecznym dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Żadne postanowienie niniejszej Karty nie upoważnia Narodów Zjednoczonych do ingerencji w sprawy, które z istoty swej należą do kompetencji wewnętrznej któregośkolwiek państwa i nie zobowiązuje członków, aby przekazywali takie sprawy do załatwienia w trybie przewidzianym niniejszą Kartą. Jednakże zasada ta nie będzie stała na przeszkodzie zastosowaniu środków przymusu przewidzianych w rozdziale VII.

ROZDZIAŁ II - CZŁONKOWIE

Artykuł 3

Pierwotnymi członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych są państwa, które wzięwszy udział w Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Organizacji Międzynarodowej w San Francisco bądź podpisawszy uprzednio Deklarację Narodów Zjednoczonych z 1 stycznia 1942 r., podpisały i ratyfikowały niniejszą Kartę zgodnie z artykułem 110.

Artykuł 4

W poczet członków Organizacji Narodów Zjednoczonych może być przyjęte każde inne państwo miłujące pokój, które przyjmie zobowiązania zawarte w niniejszej Karcie i, zdaniem Organizacji, zdolne jest i pragnie zobowiązania te wykonywać.

Przyjęcie każdego takiego państwa do Organizacji Narodów Zjednoczonych następuje w drodze decyzji Zgromadzenia Ogólnego, powziętej na zalecenie Rady Bezpieczeństwa.

Artykuł 5

Zgromadzenie Ogólne może, na zalecenie Rady Bezpieczeństwa, zawiesić w korzystaniu z praw i przywilejów członka Organizacji, przeciwko któremu Rada Bezpieczeństwa

zastosowała środki zapobiegawcze lub środki przymusu. Rada Bezpieczeństwa może przywrócić korzystanie z tych praw i przywilejów.

Artykuł 6

Zgromadzenie Ogólne może, na zalecenie Rady Bezpieczeństwa, wykluczyć z Organizacji Narodów Zjednoczonych członka, który uporczywie łamie zasady niniejszej Karty.

ROZDZIAŁ III - ORGANY

Artykuł 7

Jako główne organy Organizacji Narodów Zjednoczonych tworzy się: Zgromadzenie Ogólne, Radę Bezpieczeństwa, Radę Gospodarczą i Społeczną, Radę Powierniczą, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości oraz Sekretariat.

Można tworzyć zgodnie z niniejszą Kartą organy pomocnicze, jakie okażą się konieczne.

Artykuł 8

Wszelkie stanowiska w głównych i pomocniczych organach Organizacji Narodów Zjednoczonych dostępne będą dla mężczyzn i kobiet bez ograniczeń na równych warunkach.

ROZDZIAŁ IV - ZGROMADZENIE OGÓLNE

Skład

Artykuł 9

Zgromadzenie Ogólne składa się ze wszystkich członków Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Każdy członek może mieć nie więcej niż pięciu przedstawicieli w Zgromadzeniu Ogólnym.

Funkcje i kompetencje

Artykuł 10

Zgromadzenie Ogólne może omawiać wszelkie zagadnienia lub sprawy, wchodzące w zakres niniejszej Karty, albo dotyczące kompetencji i funkcji któregośkolwiek organu przewidzianego w niniejszej Karcie, jak również może ono, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 12, udzielać w tych wszystkich zagadnieniach i sprawach zaleceń członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych albo Radzie Bezpieczeństwa, albo też członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych i Radzie Bezpieczeństwa.

Artykuł 11

Zgromadzenie Ogólne może rozważać ogólne zasady współdziałania dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, łącznie z zasadami dotyczącymi rozbrojenia i regulacji zbrojeń, oraz udzielać w związku z tymi zasadami zaleceń członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych, albo Radzie Bezpieczeństwa, albo też członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych i Radzie Bezpieczeństwa.

Zgromadzenie Ogólne może omawiać każdą sprawę dotyczącą utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa wniesioną przez członka Organizacji, albo przez

Radę Bezpieczeństwa, albo też, zgodnie z ustępem 2 artykułu 35, przez państwo nie będące członkiem Organizacji; może ono, z zastrzeżeniem przewidzianym w artykule 12, udzielać w tych sprawach zaleceń zainteresowanemu państwu lub państwom albo Radzie Bezpieczeństwa, albo państwu lub państwom i Radzie Bezpieczeństwa. Każda tego rodzaju sprawę, w związku z którą konieczne jest przeprowadzenie akcji, Zgromadzenie Ogólne przekaże Radzie Bezpieczeństwa przed jej omówieniem lub po omówieniu.

Zgromadzenie Ogólne może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa na sytuacje mogące zagrażać międzynarodowemu pokojowi i bezpieczeństwu.

Wyszczególnione w niniejszym artykule kompetencje Zgromadzenia Ogólnego nie ograniczają ogólnego zakresu artykułu 10.

Artykuł 12

Gdy Rada Bezpieczeństwa wykonuje w związku z jakimkolwiek sporem lub sytuacją funkcje powierzone jej przez niniejszą Kartę, Zgromadzenie Ogólne nie może w związku z takim sporem lub sytuacją udzielać żadnych zaleceń, chyba że Rada Bezpieczeństwa zwróci się o to.

Sekretarz Generalny za zgodą Rady Bezpieczeństwa zawiadamia Zgromadzenie Ogólne na każdej jego sesji o wszystkich sprawach dotyczących utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, którymi zajmuje się Rada Bezpieczeństwa; gdy tylko Rada Bezpieczeństwa przestanie się zajmować taką sprawą, Sekretarz Generalny zawiadomi o tym niezwłocznie Zgromadzenie Ogólne, a w przerwach między jego sesjami członków Organizacji.

Artykuł 13

Zgromadzenie Ogólne inicjuje badania i udziela zaleceń w celu:

rozwijania współpracy międzynarodowej w dziedzinie politycznej i popierania postępowego rozwoju prawa międzynarodowego i jego kodyfikacji,

rozwijania współdziałania międzynarodowego w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej, oświaty i ochrony zdrowia oraz ułatwiania, by wszyscy bez różnicy rasy, płci, języka lub wyznania korzystali z praw człowieka i podstawowych wolności.

Dalsze obowiązki, funkcje i kompetencje Zgromadzenia Ogólnego w sprawach wymienionych powyżej w punkcie 1b, określone są w rozdziałach IX i X.

Artykuł 14

Z zachowaniem postanowień artykułu 12, Zgromadzenie Ogólne może zalecać sposoby pokojowego załatwiania wszelkich sytuacji, bez względu na źródło ich powstania, które, zdaniem Zgromadzenia, mogą zaszkodzić dobru powszechnemu lub przyjaznym stosunkom między narodami, włączając w to sytuacje, które wynikają z naruszenia postanowień niniejszej Karty, określających cele i zasady Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 15

Zgromadzenie Ogólne otrzymuje i bada roczne i specjalne sprawozdania Rady Bezpieczeństwa; sprawozdania te powinny zawierać zestawienie środków, jakie Rada Bezpieczeństwa postanowiła zastosować lub zastosowała w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Zgromadzenie Ogólne otrzymuje i bada sprawozdania innych organów Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 16

W zakresie międzynarodowego systemu powierniczego Zgromadzenie Ogólne pełni funkcje, powierzone mu w rozdziałach XII i XIII; między innymi zatwierdza ono układy powiernicze dla obszarów nie uznanych za strategiczne.

Artykuł 17

Zgromadzenie Ogólne rozpatruje i zatwierdza budżet Organizacji.

Członkowie Organizacji pokrywają jej wydatki w stosunku ustalonym przez Zgromadzenie Ogólne.

Zgromadzenie Ogólne rozpatruje i zatwierdza wszelkie umowy finansowe i budżetowe z organizacjami wyspecjalizowanymi, o których mowa w artykule 57 oraz rozpatruje budżety administracyjne tych organizacji w celu udzielania im zaleceń.

Głosowanie

Artykuł 18

Każdy członek Zgromadzenia Ogólnego posiada jeden głos.

Uchwały Zgromadzenia Ogólnego w ważnych sprawach zapadają większością dwóch trzecich głosów członków obecnych i głosujących. Do takich spraw należą: zalecenia dotyczące utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, wybór niestałych członków Rady Bezpieczeństwa, wybór członków Rady Gospodarczej i Społecznej, wybór członków Rady Powierniczej w myśl ustępu 1c artykułu 86, przyjęcie nowych członków do Organizacji, zawieszenie w korzystaniu z praw i przywilejów członkowskich, wykluczenie członków z Organizacji, sprawy dotyczące funkcjonowania systemu powiernictwa i sprawy budżetowe.

Uchwały w innych sprawach, włączając w to ustalenie dodatkowych kategorii spraw wymagających rozstrzygnięcia większością dwóch trzecich głosów, zapadają zwykłą większością głosów członków obecnych i głosujących.

Artykuł 19

Członek Organizacji Narodów Zjednoczonych zalegający z opłatą składek na rzecz Organizacji nie ma prawa głosowania na Zgromadzeniu Ogólnym, jeżeli zaległość jest równa lub wyższa od sumy składek należnych od niego za ostatnie pełne dwa lata. Zgromadzenie Ogólne może zezwolić takiemu członkowi na udział w głosowaniu jeżeli uzna, że należność wynika z okoliczności od niego niezależnych.

Procedura

Artykuł 20

Zgromadzenie Ogólne odbywa doroczne sesje zwyczajne, a sesje nadzwyczajne - o ile okoliczności tego wymagają. Sekretarz Generalny zwołuje sesje nadzwyczajne na żądanie Rady Bezpieczeństwa lub na żądanie większości członków Organizacji.

Artykuł 21

Zgromadzenie Ogólne ustala swój regulamin i wybiera Przewodniczącego na każdą sesję.

Artykuł 22

Zgromadzenie Ogólne może tworzyć organy pomocnicze, jakie uzna za konieczne do pełnienia swych funkcji.

ROZDZIAŁ V - RADA BEZPIECZEŃSTWA

Skład

Artykuł 23

Rada Bezpieczeństwa składa się z piętnastu członków Organizacji Narodów Zjednoczonych. Republika Chińska, Francja, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz Stany Zjednoczone Ameryki są stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa. Zgromadzenie Ogólne wybiera dziesięciu innych członków Organizacji jako niestałych członków Rady Bezpieczeństwa mając specjalnie na uwadze przede wszystkim wkład poszczególnych członków do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, realizacji innych celów Organizacji oraz sprawiedliwy podział geograficzny.

Niestałych członków Rady Bezpieczeństwa wybiera się na okres dwóch lat. Przy pierwszym wyborze niestałych członków, po zwiększeniu liczby członków Rady Bezpieczeństwa z jedenastu do piętnastu, dwóch spośród czterech dodatkowych członków będzie wybranych na okres jednego roku. Członek ustępujący nie może być ponownie wybrany na następujące bezpośrednio dwulecie.

Każdy członek Rady Bezpieczeństwa ma w niej jednego przedstawiciela.

Funkcje i kompetencje

Artykuł 24

W celu zapewnienia szybkiego i skutecznego działania Organizacji członkowie nakładają na Radę Bezpieczeństwa główną odpowiedzialność za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz uznają, że przy wykonywaniu swych obowiązków wynikających z tej odpowiedzialności Rada Bezpieczeństwa działa we wspólnym ich imieniu.

Przy wykonywaniu tych obowiązków Rada Bezpieczeństwa kieruje się celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych. Szczególne uprawnienia udzielone Radzie dla wykonywania tych obowiązków wymienione są w rozdziałach VI, VII, VIII i XII.

Rada Bezpieczeństwa składa Zgromadzeniu Ogólnemu do rozważenia sprawozdania roczne, a w razie potrzeby również sprawozdania specjalne.

Artykuł 25

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych zgadzają się przyjmować i wykonywać decyzje Rady Bezpieczeństwa zgodnie z niniejszą Kartą.

Artykuł 26

W celu przyczynienia się do ustalenia i utrzymywania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa z jak najmniejszym zużyciem światowych zasobów ludzkich i gospodarczych na zbrojenia, Rada Bezpieczeństwa ponosi odpowiedzialność za opracowywanie, przy pomocy przewidzianego w artykule 47 Wojskowego Komitetu Sztabowego, planów ustanowienia systemu regulowania zbrojeń, które będą przedłożone wszystkim członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Głosowanie

Artykuł 27

Każdy członek Rady Bezpieczeństwa posiada jeden głos.

Decyzje Rady Bezpieczeństwa w sprawach proceduralnych zapadają większością głosów dziewięciu członków.

Decyzje Rady Bezpieczeństwa we wszystkich innych sprawach zapadają większością głosów dziewięciu członków, włączając w to głosy wszystkich stałych członków, z tym jednak, że przy podejmowaniu decyzji przewidzianych w rozdziale VI oraz w ustępie 3 artykułu 52 strona w sporze wstrzymuje się od głosowania.

Procedura

Artykuł 28

Rada Bezpieczeństwa ma być tak zorganizowana, by mogła pełnić swe funkcje bez przerwy. W tym celu każdy członek Rady Bezpieczeństwa będzie stale reprezentowany w siedzibie Organizacji.

Rada Bezpieczeństwa odbywa okresowe posiedzenia, na których każdy jej członek może być, stosownie do życzenia, reprezentowany przez członka swojego rządu lub innego specjalnie wyznaczonego przedstawiciela. Rada Bezpieczeństwa może odbywać posiedzenia poza siedzibą Organizacji, jeżeli uzna, że ułatwi jej to pracę.

Artykuł 29

Rada Bezpieczeństwa może tworzyć organy pomocnicze, jakie uzna za konieczne do pełnienia swych funkcji.

Artykuł 30

Rada Bezpieczeństwa ustala swój regulamin, który określa również sposób wyboru Przewodniczącego.

Artykuł 31

Każdy członek Organizacji Narodów Zjednoczonych nie będący członkiem Rady Bezpieczeństwa może bez prawa głosowania brać udział w omawianiu każdej sprawy przedłożonej Radzie Bezpieczeństwa jeżeli Rada uzna, że sprawa ta dotyczy szczególnie jego interesów.

Artykuł 32

Każdy członek Organizacji Narodów Zjednoczonych nie będący członkiem Rady Bezpieczeństwa albo każde państwo nie będące członkiem Organizacji, jeżeli jest stroną w sporze rozpatrywanym przez Radę Bezpieczeństwa, zostanie zaproszone do uczestniczenia bez prawa głosowania w omawianiu tego sporu. Rada Bezpieczeństwa określi warunki jakie uzna za słuszne, uczestnictwa państwa nie będącego członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych.

ROZDZIAŁ VI - POKOJOWE ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 33

Strony w sporze, którego dalsze trwanie może zagrażać utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, będą przede wszystkim dążyć do jego załatwienia w drodze rokowań, badań, pośrednictwa, concyliacji, rozjemstwa, rozstrzygnięcia sądowego, odwołania się do organów lub układów regionalnych, albo w drodze innych środków pokojowych według własnego wyboru.

Rada Bezpieczeństwa, o ile uzna to za konieczne wezwie strony do uregulowania sporu takimi środkami.

Artykuł 34

Rada Bezpieczeństwa może badać każdy spór lub każdą sytuację, która może doprowadzić do nieporozumień międzynarodowych lub wywołać spór, w celu ustalenia, czy dalsze trwanie sporu lub sytuacji zagraża utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 35

Każdy członek Organizacji Narodów Zjednoczonych może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa lub Zgromadzenia Ogólnego na wszelkie spory lub sytuacje wymienione w artykule 34.

Państwo, które nie jest członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych, może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa lub Zgromadzenia Ogólnego na spór, w którym jest stroną, o ile w odniesieniu do tego sporu przyjmie uprzednio zobowiązania wynikające z postanowień niniejszej Karty o pokojowym rozstrzygnięciu sporów.

Postępowanie przed Zgromadzeniem Ogólnym w sprawach, na które zwrócono jego uwagę w myśl niniejszego artykułu, podlega postanowieniom artykułów 11 i 12.

Artykuł 36

W każdej fazie sporu lub w sytuacji podobnego rodzaju o charakterze określonym w artykule 33 Rada Bezpieczeństwa może zalecić odpowiednią procedurę lub sposób załatwienia.

Rada Bezpieczeństwa weźmie pod uwagę procedurę już przyjętą przez strony dla rozstrzygnięcia tego sporu.

Przy udzielaniu zaleceń na podstawie niniejszego artykułu Rada Bezpieczeństwa uwzględni również, że spory o charakterze prawnym strony powinny z reguły przekazywać do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości stosownie do postanowień jego Statutu.

Artykuł 37

Jeżeli strony uczestniczące w sporze, należącym do kategorii określonej w artykule 33, nie zdołały go załatwić za pomocą środków wymienionych w tym artykule, powinny one przekazać go Radzie Bezpieczeństwa.

Jeżeli Rada Bezpieczeństwa uzna, że dalsze trwanie sporu może rzeczywiście zagrozić utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, zdecyduje ona, czy należy zastosować środki, przewidziane w artykule 36, czy też zalecić takie warunki rozstrzygnięcia sporu, jakie Rada Bezpieczeństwa uzna za stosowne.

Artykuł 38

Niezależnie od postanowień artykułów 33-37, Rada Bezpieczeństwa może na żądanie wszystkich stron w sporze udzielić im zaleceń w celu pokojowego rozstrzygnięcia sporu.

ROZDZIAŁ VII - AKCJA W RAZIE ZAGROŻENIA POKOJU, NARUSZENIA POKOJU I AKTÓW AGRESJI

Artykuł 39

Rada Bezpieczeństwa stwierdza istnienie zagrożenia lub naruszenia pokoju, bądź aktu agresji, oraz udziela zaleceń lub decyduje, jakie środki należy zastosować w myśl artykułów 41 i 42 w celu utrzymania albo przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 40

Aby zapobiec zaostrzeniu się sytuacji, Rada Bezpieczeństwa może, przed udzieleniem zaleceń lub wydaniem decyzji o zastosowaniu środków przewidzianych w artykule 39, wezwać zainteresowane strony, aby zastosowały się do zarządzeń tymczasowych, jakie Rada uzna za konieczne lub pożądane. Takie zarządzenia tymczasowe nie przesądzają praw, roszczeń lub położenia zainteresowanych stron. Rada Bezpieczeństwa wyciągnie odpowiednie wnioski z niezastosowania się do takich środków.

Artykuł 41

Rada Bezpieczeństwa może zadecydować, jakie środki, nie pociągające za sobą użycia siły zbrojnej, należy zastosować dla wykonania jej decyzji, oraz może zażądać od członków Organizacji Narodów Zjednoczonych zastosowania takich środków. Środki te mogą obejmować całkowite lub częściowe zerwanie stosunków gospodarczych oraz komunikacji: kolejowej, morskiej, lotniczej, pocztowej, telegraficznej, radiowej i innej, jak również zerwanie stosunków dyplomatycznych.

Artykuł 42

Jeśli Rada Bezpieczeństwa uzna, że środki przewidziane w artykule 41 będą niedostateczne, lub się takimi okazały, może ona przeprowadzić siłami powietrznymi, morskimi lub lądowymi taką akcję, jaką uzna za konieczną dla utrzymania albo przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Akcja ta może obejmować demonstrację, blokadę i inne operacje sił zbrojnych, powietrznych, morskich lub lądowych członków Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 43

Aby przyczynić się do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, wszyscy członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych zobowiązują się postawić do dyspozycji Rady Bezpieczeństwa, na jej żądanie i stosownie do specjalnego układu lub specjalnych układów, konieczne dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa siły zbrojne, pomoc i ułatwienia, włączając w to prawo przemarszu.

Taki układ lub układy określą liczebność i rodzaj sił zbrojnych, stopień ich pogotowia i ogólne rozmieszczenie oraz rodzaj pomocy i ułatwień, jakich należy udzielić.

Rokowania o zawarcie układu lub układów zostaną podjęte możliwie najprędzej z inicjatywy Rady Bezpieczeństwa. Będą one zawarte między Radą Bezpieczeństwa a członkami Organizacji lub między Radą Bezpieczeństwa a grupami członków i będą podlegały ratyfikacji przez państwa - sygnatariuszy w trybie przewidzianym przez ich konstytucje.

Artykuł 44

Gdy Rada Bezpieczeństwa postanowiła użyć siły, to przed zażądaniem od członka nie reprezentowanego w Radzie dostarczenia sił zbrojnych w celu wykonania zobowiązań zaciągniętych przez niego na podstawie artykułu 43 zaprosi tego członka, jeżeli on będzie sobie tego życzył, do wzięcia udziału w decyzjach Rady, dotyczących użycia kontyngentów jego sił zbrojnych.

Artykuł 45

W celu umożliwienia Organizacji Narodów Zjednoczonych podejmowania nie cierpiących zwłoki środków wojskowych członkowie Organizacji utrzymywani będą w stanie gotowości do natychmiastowego użycia kontyngenty swoich sił lotniczych przeznaczone do zastosowania zbiorowych międzynarodowych środków przymusu. Liczebność i stopień gotowości tych kontyngentów oraz plany ich wspólnej akcji określa Rada Bezpieczeństwa przy pomocy Wojskowego Komitetu Sztabowego w granicach przewidzianych w układzie lub układach specjalnych, wymienionych w artykule 43.

Artykuł 46

Rada Bezpieczeństwa przy pomocy Wojskowego Komitetu Sztabowego ustala plany użycia sił zbrojnych.

Artykuł 47

Tworzy się Wojskowy Komitet Sztabowy, którego zadaniem jest służyć Radzie Bezpieczeństwa radą i pomocą we wszystkich sprawach, dotyczących wojskowych potrzeb Rady w zakresie utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, użycia oddanych do jej rozporządzenia sił zbrojnych i dowodzenia nimi, regulowania zbrojeń i możliwego rozbrojenia.

Wojskowy Komitet Sztabowy składa się z szefów sztabów stałych członków Rady Bezpieczeństwa albo ich przedstawicieli. Członkowie Narodów Zjednoczonych, którzy nie mają stałych przedstawicieli w Komitecie, zapraszani są do udziału w jego pracach, o ile udział danego członka jest potrzebny do skutecznego wykonania przez Komitet jego zadań.

Wojskowy Komitet Sztabowy, podlegając Radzie Bezpieczeństwa, odpowiada za strategiczne kierownictwo wszelkimi siłami zbrojnymi, oddanymi do dyspozycji Rady Bezpieczeństwa. Zagadnienia dotyczące dowodzenia tymi siłami zostaną unormowane w terminie późniejszym.

Wojskowy Komitet Sztabowy może z upoważnienia Rady Bezpieczeństwa tworzyć podkomitety regionalne po porozumieniu się z odpowiednimi organizacjami regionalnymi.

Artykuł 48

Akcję, konieczną dla wykonania decyzji Rady Bezpieczeństwa w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, podejmują wszyscy lub niektórzy członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych, według uznania Rady.

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych wykonują takie decyzje bezpośrednio oraz przez swą działalność w odpowiednich organizacjach międzynarodowych, których są członkami.

Artykuł 49

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych jednoczą się w celu okazywania sobie wzajemnej pomocy w stosowaniu środków, uchwalonych przez Radę Bezpieczeństwa.

Artykuł 50

Jeżeli Rada Bezpieczeństwa podejmie w stosunku do jakiegokolwiek państwa środki zapobiegawcze lub środki przymusu, każde inne państwo, które z powodu stosowania tych środków znalazło się w obliczu szczególnych trudności gospodarczych, bez względu na to, czy jest, czy nie jest członkiem Organizacji, może zwrócić się do Rady Bezpieczeństwa o radę co do rozwiązania tych trudności.

Artykuł 51

Żadne postanowienie niniejszej Karty nie narusza naturalnego prawa każdego członka Organizacji Narodów Zjednoczonych, przeciwko któremu dokonano zbrojnej napaści, do indywidualnej lub zbiorowej samoobrony, zanim Rada Bezpieczeństwa zastosuje środki, konieczne dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Środki podjęte przez członków w wykonaniu tego prawa do samoobrony powinny być natychmiast podane do wiadomości Radzie Bezpieczeństwa i w niczym nie powinny naruszać wynikającej z niniejszej Karty kompetencji i odpowiedzialności Rady do podjęcia w każdym czasie akcji, jaką uzna ona za konieczną dla utrzymania albo przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ VIII - UKŁADY REGIONALNE

Artykuł 52

Żadne postanowienie niniejszej Karty nie wyłącza istnienia układów lub organizacji regionalnych dla załatwiania spraw dotyczących utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, które nadają się do akcji o charakterze regionalnym pod warunkiem, że takie układy lub organizacje oraz ich działalność zgodne są z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych, którzy zawierają takie układy lub tworzą takie organizacje, dołożą wszelkich starań w celu pokojowego rozstrzygnięcia sporów o

charakterze lokalnym na podstawie tych układów lub przy pomocy tych organizacji, zanim przedstawią takie spory Radzie Bezpieczeństwa.

Rada Bezpieczeństwa będzie popierała rozwój instytucji pokojowego rozstrzygania sporów lokalnych na podstawie układów regionalnych lub przy pomocy organizacji regionalnych bądź z inicjatywy państw zainteresowanych, bądź na skutek przekazania sprawy przez Radę Bezpieczeństwa.

Postanowienia niniejszego artykułu w niczym nie przeszkadzają stosowaniu artykułów 34 i 35.

Artykuł 53

Rada Bezpieczeństwa posługiwać się będzie układami lub organizacjami regionalnymi w odpowiednich przypadkach w celu stosowania środków przymusu pod jej kierownictwem. Jednakże żadne środki przymusu nie będą stosowane na podstawie układów regionalnych lub przez organizacje regionalne bez upoważnienia Rady Bezpieczeństwa, z wyjątkiem środków, stosowanych przeciw jakemukolwiek państwu nieprzyjacielskiemu w rozumieniu punktu 2 niniejszego artykułu i przewidzianych w wykonaniu artykułu 107 lub w układach regionalnych, a skierowanych przeciwko powrotowi takiego państwa do polityki agresji, dopóki Organizacja nie będzie mogła na żądanie zainteresowanych rządów przyjąć odpowiedzialności za niedopuszczenie do dalszej agresji ze strony takiego państwa.

Określenie "państwo nieprzyjacielskie" w rozumieniu ustępu 1 niniejszego artykułu stosuje się do każdego państwa, które podczas drugiej wojny światowej było nieprzyjacielem któregokolwiek sygnatariusza niniejszej Karty.

Artykuł 54

Rada Bezpieczeństwa będzie stale i dokładnie informowana o wszelkich działaniach podjętych lub zamierzonych na podstawie układów regionalnych lub przez organizacje regionalne dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ IX - MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA I SPOŁECZNA

Artykuł 55

W celu stworzenia warunków stabilizacji i dobrobytu, koniecznych dla utrzymania między narodami pokojowych i przyjaznych stosunków, opartych na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów, Organizacja Narodów Zjednoczonych popiera:

podnoszenie stopy życiowej, pełne zatrudnienie oraz warunki postępu i rozwoju gospodarczego i społecznego;

rozwiązywanie międzynarodowych zagadnień gospodarczych, społecznych, zdrowia publicznego i pokrewnych, jak również międzynarodową współpracę na polu kulturalnym i wychowawczym;

powszechne poszanowanie i przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności dla wszystkich bez względu na rasę, płeć, język lub wyznanie.

Artykuł 56

Wszyscy członkowie zobowiązują się współpracować z Organizacją indywidualnie i zbiorowo nad osiągnięciem celów, wskazanych w artykule 55.

Artykuł 57

Różnego rodzaju organizacje wyspecjalizowane, utworzone na podstawie porozumień zawartych między rządami i posiadające z mocy swych statutów rozległe kompetencje międzynarodowe w dziedzinach gospodarczej, społecznej, kulturalnej, wychowawczej, zdrowia publicznego i innych dziedzinach pokrewnych, będą związane z Organizacją Narodów Zjednoczonych stosownie do postanowień artykułu 63.

Organizacje związane w ten sposób z Organizacją Narodów Zjednoczonych będą w dalszych postanowieniach niniejszej Karty nazywane "organizacjami wyspecjalizowanymi".

Artykuł 58

Organizacja będzie udzielała zaleceń w celu skoordynowania polityki i działalności organizacji wyspecjalizowanych.

Artykuł 59

W razie potrzeby Organizacja spowoduje podjęcie rokowań między państwami zainteresowanymi w sprawie utworzenia nowych organizacji wyspecjalizowanych, koniecznych dla osiągnięcia celów wskazanych w artykule 55.

Artykuł 60

Za wykonanie funkcji Organizacji Narodów Zjednoczonych przewidzianych w rozdziale niniejszym odpowiada Zgromadzenie Ogólne i pod jego kierownictwem Rada Gospodarcza i Społeczna, która posiada w tym celu kompetencje, przysługujące jej na podstawie rozdziału X.

ROZDZIAŁ X - RADA GOSPODARCZA I SPOŁECZNA

Skład

Artykuł 61

Rada Gospodarcza i Społeczna składa się z pięćdziesięciu czterech członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, wybranych przez Zgromadzenie Ogólne.

Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3, wybiera się corocznie osiemnastu członków Rady Gospodarczej i Społecznej na okres trzech lat. Członek ustępujący może być bezpośrednio wybrany ponownie.

Przy pierwszym wyborze, po zwiększeniu liczby członków Rady Gospodarczej i Społecznej z dwudziestu siedmiu do pięćdziesięciu czterech, obok członków wybranych na miejsce dziewięciu członków, których kadencja w Radzie upłynie w końcu tego roku, zostanie wybranych dodatkowo dwudziestu siedmiu członków. Okres urzędowania dziewięciu spośród tych dwudziestu siedmiu dodatkowo wybranych członków upłynie z końcem jednego roku, dziewięciu zaś innych członków z upływem dwóch lat, w trybie ustalonym przez Zgromadzenie Ogólne.

Każdy członek Rady Gospodarczej i Społecznej ma w niej jednego przedstawiciela.

Funkcje i kompetencje

Artykuł 62

Rada Gospodarcza i Społeczna może badać międzynarodowe zagadnienia gospodarcze, społeczne, kulturalne, wychowawcze, zdrowia publicznego i pokrewne, opracowywać sprawozdania w tym zakresie, inicjować takie badania i sprawozdania oraz udzielać we wszelkich tego rodzaju sprawach zaleceń Zgromadzeniu Ogólnemu, członkom Organizacji i zainteresowanym organizacjom wyspecjalizowanym.

Może ona również udzielać zaleceń w celu zapewnienia poszanowania i przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności dla wszystkich.

W sprawach należących do swojej właściwości może ona przygotowywać projekty konwencji w celu przedłożenia ich Zgromadzeniu Ogólnemu.

W sprawach należących do swojej właściwości może ona zwoływać konferencje międzynarodowe zgodnie z zasadami ustalonymi przez Organizację Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 63

Rada Gospodarcza i Społeczna może zawierać z organizacjami, wymienionymi w artykule 57, porozumienia określające warunki, na jakich odnośna organizacja ma być związana z Organizacją Narodów Zjednoczonych. Takie porozumienia podlegają zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Ogólne.

Może ona uzgadniać działalność organizacji wyspecjalizowanych w drodze porozumiewania się z nimi i udzielania im zaleceń, jak również w drodze udzielania zaleceń Zgromadzeniu Ogólnemu i członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 64

Rada Gospodarcza i Społeczna może poczynić odpowiednie kroki w celu stałego otrzymywania sprawozdań od organizacji wyspecjalizowanych. W sprawach, należących do swojej właściwości, może ona porozumieć się z członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych i organizacjami wyspecjalizowanymi co do otrzymywania sprawozdań o czynnościach podjętych w wykonaniu jej zaleceń, jak również zaleceń Zgromadzenia Ogólnego.

Swoje uwagi o tych sprawozdaniach może ona podawać do wiadomości Zgromadzeniu Ogólnemu.

Artykuł 65

Rada Gospodarcza i Społeczna może udzielać Radzie Bezpieczeństwa informacji, a na żądanie Rady Bezpieczeństwa służyć jej pomocą.

Artykuł 66

Rada Gospodarcza i Społeczna pełni wszelkie funkcje należące do jej właściwości w związku z wykonaniem zaleceń Zgromadzenia Ogólnego.

Może ona za zgodą Zgromadzenia Ogólnego wykonywać prace, o które zwrócą się do niej członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych lub organizacje wyspecjalizowane.

Pełni ona inne funkcje, wymienione w innych częściach niniejszej Karty lub zlecone jej przez Zgromadzenie Ogólne.

Głosowanie

Artykuł 67

Każdy członek Rady Gospodarczej i Społecznej posiada jeden głos.

Uchwały Rady Gospodarczej i Społecznej zapadają większością głosów członków obecnych i głosujących.

Procedura

Artykuł 68

Rada Gospodarcza i Społeczna wyłoni komisje do spraw gospodarczych, społecznych, popierania praw człowieka i inne, konieczne dla wykonywania jej funkcji.

Artykuł 69

Rada Gospodarcza i Społeczna zaprasza członka Organizacji Narodów Zjednoczonych, którego dana sprawa szczególnie dotyczy, do udziału w obradach nad tą sprawą bez prawa głosowania.

Artykuł 70

Rada Gospodarcza i Społeczna może wydać dyspozycje w sprawie udziału przedstawicieli organizacji wyspecjalizowanych w obradach Rady i jej komisji bez prawa głosowania oraz co do udziału swoich przedstawicieli w obradach organizacji wyspecjalizowanych.

Artykuł 71

Rada Gospodarcza i Społeczna może wydać odpowiednie dyspozycje w sprawie zasięgnięcia opinii pozarządowych organizacji, które zajmują się sprawami wchodzącymi w zakres jej właściwości. Takie dyspozycje mogą dotyczyć organizacji międzynarodowych, a w odpowiednich przypadkach, po porozumieniu się z właściwym członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych, również organizacji krajowych.

Artykuł 72

Rada Gospodarcza i Społeczna ustala swój regulamin, który określa również sposób wyboru przewodniczącego.

Rada Gospodarcza i Społeczna zbiera się w miarę potrzeby, zgodnie ze swym regulaminem, który będzie zawierał postanowienia o zwoływaniu posiedzeń Rady na żądanie większości jej członków.

ROZDZIAŁ XI - DEKLARACJA W SPRAWIE OBSZARÓW NIESAMODZIELNYCH

Artykuł 73

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych, ponoszący lub biorący na siebie odpowiedzialność za administrację obszarów, których ludność jeszcze nie osiągnęła pełnego samorządu, uznają zasadę, że interesy mieszkańców tych obszarów stoją na pierwszym miejscu, i jako święte posłannictwo przyjmują obowiązek popierania w najwyższym stopniu dobrobytu mieszkańców tych obszarów w ramach systemu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, ustalonego przez niniejszą Kartę i w tym celu zobowiązują się:

zapewnić odnośnym ludom, szanując w sposób należyty ich kulturę w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej, sprawiedliwe ich traktowanie i ochronę przed nadużyciami;

rozwijać samorząd, uwzględniać należycie dążenia polityczne tych ludów i pomagać im w stopniowym rozwoju ich wolnych instytucji politycznych, stosownie do szczególnych warunków każdego obszaru i jego ludów oraz do różnych stopni ich rozwoju;

umacniać międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo;

popierać konstruktywne metody rozwoju, zachęcać do badań naukowych, współpracować między sobą, a w odpowiednich przypadkach z międzynarodowymi organizacjami wyspecjalizowanymi, nad zrealizowaniem w praktyce celów społecznych, gospodarczych i naukowych, określonych w niniejszym artykule;

regularnie podawać Sekretarzowi Generalnemu do wiadomości, z zastrzeżeniem ograniczeń ze względów bezpieczeństwa i konstytucyjnych, informacje statystyczne i inne o charakterze technicznym, dotyczące gospodarczych, społecznych i oświatowych warunków na obszarach, za które ponoszą oni odpowiedzialność, a do których nie stosują się rozdziały XII i XIII.

Artykuł 74

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych zgadzają się również, że polityka w dziedzinie społecznej, gospodarczej i handlowej na obszarach, do których stosuje się niniejszy rozdział, powinna tak samo jak na ich obszarach metropolitalnych, opierać się na ogólnej zasadzie dobrego sąsiedztwa przy należytym uwzględnieniu interesów i dobrobytu reszty świata.

ROZDZIAŁ XII - MIĘDZYNARODOWY SYSTEM POWIERNICZY

Artykuł 75

Organizacja Narodów Zjednoczonych tworzy pod swoim kierownictwem międzynarodowy system powierniczy w celu administracji i kontroli obszarów, które mogą być tym systemem objęte na mocy późniejszych układów indywidualnych. Obszary te będą odtąd nazywały się "obszarami powierniczymi".

Artykuł 76

Zgodnie z celami Organizacji Narodów Zjednoczonych, wskazanymi w artykule 1 niniejszej Karty, międzynarodowy system powierniczy ma następujące główne zadania:

umacniać międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo;

popierać postęp ludności obszarów powierniczych w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej oraz stopniowy rozwój ludności w kierunku samorządu lub niepodległości z uwzględnieniem szczególnych warunków każdego obszaru i jego ludów, ich swobodnie wyrażonych życzeń oraz zgodnie z postanowieniami poszczególnych układów powierniczych;

popierać poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności dla wszystkich bez względu na różnicę rasy, płci, języka lub wyznania oraz rozwijać świadomość współzależności ludów świata;

zapewnić, bez szkody dla wykonania wyżej wskazanych zadań i z zastrzeżeniem postanowień artykułu 80, równe traktowanie członków Organizacji i ich obywateli w dziedzinie społecznej, gospodarczej i handlowej oraz równe traktowanie tych ostatnich w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 77

System powierniczy stosuje się do obszarów należących do następujących kategorii, które mogą być nim objęte na podstawie układów powierniczych:

obecne obszary mandatowe;

obszary, które mogą zostać odłączone od państw nieprzyjacielskich w wyniku drugiej wojny światowej,

obszary dobrowolnie poddane temu systemowi przez państwa, odpowiedzialne za ich administrację.

Późniejszy układ ustali, które obszary należące do wymienionych kategorii zostaną włączone do systemu powiernictwa i na jakich warunkach.

Artykuł 78

System powierniczy nie stosuje się do krajów, które zostały członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, ponieważ stosunki między nimi opierają się na poszanowaniu zasady suwerennej równości.

Artykuł 79

Warunki powiernictwa dla każdego obszaru, który ma być objęty tym systemem, jak również wszelkie ich zmiany i poprawki, będą przedmiotem układów pomiędzy państwami bezpośrednio zainteresowanymi, w tym państwem mandatowym, jeżeli obszar ten znajduje się pod mandatem członka Organizacji, i wymagają zatwierdzenia zgodnie z artykułami 83 i 85.

Artykuł 80

Z wyjątkiem przypadków uzgodnionych w indywidualnych układach powierniczych zawartych na podstawie artykułów 77, 79 i 81, włączających poszczególne obszary do systemu powierniczego i do czasu zawarcia takich układów żadne postanowienie niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zmieniające w czymkolwiek prawa jakichkolwiek państw i ludów lub warunki obowiązujących artykułów międzynarodowych, w których stronami są członkowie Organizacji.

Ustęp pierwszy niniejszego artykułu nie powinien być interpretowany jako powód do zwłoki lub odroczenia rokowań i zawarcia układów w sprawie włączenia obszarów mandatowych i innych do systemu powierniczego, jak przewidziano w artykule 77.

Artykuł 81

Każdy układ powierniczy powinien zawierać warunki administracji obszaru powierniczego oraz określać władzę, która ma w nim sprawować administrację. Taką władzę, która odtąd będzie nazywana władzą zarządzającą, może być jedno lub więcej państw, lub sama Organizacja.

Artykuł 82

Każdy układ powierniczy może wyznaczyć okręg lub okręgi strategiczne, obejmujące całość lub część obszaru powierniczego, którego ten układ dotyczy, nie naruszając postanowień żadnego specjalnego układu lub specjalnych układów, zawartych w wykonaniu artykułu 43.

Artykuł 83

Wszystkie funkcje Organizacji Narodów Zjednoczonych w stosunku do okręgów strategicznych, włącznie z zatwierdzeniem warunków układów powierniczych oraz ich zmian i poprawek, wykonuje Rada Bezpieczeństwa.

Podstawowe zadania, określone w artykule 76, dotyczą również ludności każdego okręgu strategicznego.

Z zastrzeżeniem postanowień układów powierniczych oraz względów bezpieczeństwa, Rada Bezpieczeństwa korzysta z pomocy Rady Powierniczej przy wypełnianiu funkcji Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie systemu powiernictwa, dotyczących spraw politycznych, gospodarczych, społecznych i oświatowych w okręgach strategicznych.

Artykuł 84

Władza zarządzająca obowiązana jest zapewnić, aby obszar powierniczy wnosił swój wkład do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. W tym celu władza zarządzająca może korzystać z dostarczanych przez obszar powierniczy ochotniczych sił zbrojnych, ułatwień i pomocy, zarówno dla wykonania zobowiązań zaciągniętych pod tym względem przez władzę zarządzającą w stosunku do Rady Bezpieczeństwa, jak również do obrony lokalnej obszaru powierniczego i zapewnienia poszanowania w jego obrębie prawa i porządku.

Artykuł 85

Zgromadzenie Ogólne wykonuje funkcje Organizacji Narodów Zjednoczonych w związku z układami powierniczymi dotyczącymi obszarów, nie uznanych za strategiczne, włączając w to zatwierdzanie warunków układów powierniczych oraz ich zmian lub poprawek.

Rada Powiernicza, działając pod kierownictwem Zgromadzenia Ogólnego, pomaga Zgromadzeniu Ogólnemu w wykonywaniu tych funkcji.

ROZDZIAŁ XIII - RADA POWIERNICZA

Skład

Artykuł 86

Rada Powiernicza składa się z następujących członków Organizacji Narodów Zjednoczonych:

Członków zarządzających obszarami powierniczymi;

tych spośród członków imiennie wyliczonych w artykule 23, którzy nie zarządzają obszarami powierniczymi;

tylu innych członków, wybranych przez Zgromadzenie Ogólne na okres trzech lat, ilu trzeba, aby ogólna liczba członków Rady Powierniczej składała się po połowie z członków

Organizacji, którzy zarządzają obszarami powierniczymi, i członków, którzy takimi obszarami nie zarządzają.

Każdy członek Rady Powierniczej wyznaczy jedną osobę, posiadającą szczególne kwalifikacje, jako swego przedstawiciela w Radzie.

Funkcje i kompetencje

Artykuł 87

W wykonywaniu swych funkcji Zgromadzenie Ogólne i pod jego kierownictwem Rada Powiernicza mogą:

- badać sprawozdania złożone przez władzę zarządzającą;

- przyjmować petycje i badać je w porozumieniu z władzą zarządzającą;

- urządzać okresowe wizytacje obszarów powierniczych w terminach uzgodnionych z władzą zarządzającą;

- podjąć wyżej wymienione oraz inne czynności zgodnie z warunkami układów powierniczych.

Artykuł 88

Rada Powiernicza ułoży kwestionariusz, dotyczący postępów osiągniętych przez mieszkańców każdego obszaru powierniczego w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej i oświatowej, władza zaś zarządzająca każdego obszaru powierniczego, podlegającego kompetencji Zgromadzenia Ogólnego, składać będzie Zgromadzeniu Ogólnemu roczne sprawozdania na podstawie tego kwestionariusza.

Głosowanie

Artykuł 89

Każdy członek Rady Powierniczej posiada jeden głos.

Uchwały Rady Powierniczej zapadają większością głosów członków obecnych i głosujących.

Procedura

Artykuł 90

Rada Powiernicza ustala swój regulamin, który określa również sposób wyboru przewodniczącego.

Rada Powiernicza zbiera się w miarę potrzeby, zgodnie ze swym regulaminem, który będzie zawierał postanowienia o zwoływaniu posiedzeń Rady na żądanie większości jej członków.

Artykuł 91

Rada Powiernicza w razie potrzeby korzysta z pomocy Rady Gospodarczej i Społecznej i organizacji wyspecjalizowanych w sprawach wchodzących w zakres ich właściwości.

Spis treści

ROZDZIAŁ XIV - MIĘDZYNARODOWY TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

Artykuł 92

Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości jest głównym organem sądowym Organizacji Narodów Zjednoczonych. Trybunał działa według załączonego Statutu, który opiera się na Statucie Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej i stanowi integralną część niniejszej Karty.

Artykuł 93

Wszyscy członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych są ipso facto stronami Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

Państwo nie należące do Organizacji Narodów Zjednoczonych może stać się stroną Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na warunkach, które w każdym przypadku określi Zgromadzenie Ogólne na zalecenie Rady Bezpieczeństwa.

Artykuł 94

Każdy członek Organizacji Narodów Zjednoczonych zobowiązuje się wykonać wyrok Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w każdej sprawie, w której jest stroną.

Jeżeli strona w sporze nie wykona zobowiązań, ciążących na niej z mocy wyroku Trybunału, druga strona może odwołać się do Rady Bezpieczeństwa, która, o ile uzna za konieczne, zaleci lub zdecyduje, jakie środki należy zastosować w celu wykonania wyroku.

Artykuł 95

Nic w niniejszej Karcie nie stoi na przeszkodzie, by członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych oddawali swe spory do rozstrzygnięcia innym trybunałom na mocy umów, które już istniały lub mogą być zawarte w przyszłości.

Artykuł 96

Zgromadzenie Ogólne lub Rada Bezpieczeństwa mogą zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o wydanie opinii doradczej w każdej kwestii prawnej.

Inne organy Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz organizacje wyspecjalizowane, którym Zgromadzenie Ogólne może w każdym czasie udzielić do tego upoważnienia, mogą również zwracać się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o wydanie opinii doradczych w kwestiach prawnych, wyłaniających się w toku ich działalności.

ROZDZIAŁ XV - SEKRETARIAT

Artykuł 97

Sekretariat składa się z Sekretarza Generalnego i personelu, jaki może być Organizacji potrzebny. Sekretarza Generalnego wybiera Zgromadzenie Ogólne na zalecenie Rady Bezpieczeństwa. Jest on najwyższym funkcjonariuszem administracyjnym Organizacji.

Artykuł 98

Sekretarz Generalny działa w tym charakterze na wszystkich posiedzeniach Zgromadzenia Ogólnego, Rady Bezpieczeństwa, Rady Gospodarczej i Społecznej i Rady Powierniczej oraz

pełni inne funkcje zlecone mu przez te organy. Sekretarz Generalny składa Zgromadzeniu Ogólnemu roczne sprawozdanie z działalności Organizacji.

Artykuł 99

Sekretarz Generalny może zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa na każdą sprawę, która jego zdaniem może zagrażać utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 100

Przy wykonywaniu swych obowiązków Sekretarz Generalny i jego personel nie mogą żądać ani przyjmować instrukcji od żadnego rządu ani żadnej innej władzy poza Organizacją. Powstrzymają się oni od wszelkich czynności, niezgodnych z ich stanowiskiem funkcjonariuszy międzynarodowych, odpowiedzialnych tylko przed Organizacją.

Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych zobowiązują się szanować wyłącznie międzynarodowy charakter funkcji Sekretarza Generalnego i personelu oraz nie starać się o wywieranie na nich wpływu w związku z wykonywaniem przez nich ich obowiązków.

Artykuł 101

Sekretarz Generalny mianuje personel na podstawie zasad ustalonych przez Zgromadzenie Ogólne.

Odpowiedni personel będzie na stałe przydzielony do Rady Gospodarczej i Społecznej, Rady Powierniczej i, w razie potrzeby, do innych organów Organizacji Narodów Zjednoczonych. Personel ten wchodzi w skład Sekretariatu.

Przy mianowaniu personelu i ustalaniu warunków służby należy przede wszystkim mieć na uwadze konieczność zapewnienia najwyższego poziomu sprawności, kwalifikacji zawodowych i prawości. Należy również w należyтым stopniu uwzględnić znaczenie doboru personelu na możliwie najszerzej podstawie geograficznej.

ROZDZIAŁ XVI - POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 102

Każdy traktat i każdy układ międzynarodowy, zawarty przez członka Organizacji Narodów Zjednoczonych po wejściu w życie niniejszej Karty, będzie możliwie najprędzej zarejestrowany w Sekretariacie i przezeń ogłoszony.

Jeżeli traktat lub układ międzynarodowy nie został zarejestrowany stosownie do ustępu 1 artykułu niniejszego, żadna ze stron, która taki traktat lub układ zawarła, nie może się nań powoływać wobec jakiegokolwiek organu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 103

W razie sprzeczności między zobowiązaniami członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, wynikającymi z niniejszej Karty, a ich zobowiązaniami, wynikającymi z jakiegokolwiek innej umowy międzynarodowej, zobowiązania wynikające z niniejszej Karty mają pierwszeństwo.

Artykuł 104

Organizacja posiada na terytorium każdego ze swych członków zdolność prawną konieczną dla wykonywania swych funkcji i osiągnięcia swych celów.

Artykuł 105

Organizacja korzysta na terytorium każdego ze swych członków z przywilejów i immunitetów, koniecznych dla osiągnięcia jej celów.

Przedstawiciele członków Organizacji Narodów Zjednoczonych i funkcjonariusze Organizacji również korzystają z przywilejów i immunitetów, koniecznych dla niezależnego wykonywania ich funkcji związanych z Organizacją.

Zgromadzenie Ogólne może udzielić zaleceń w celu określania szczegółów zastosowania ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu lub proponować członkom Organizacji konwencje w tym celu.

ROZDZIAŁ XVII - POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA

Artykuł 106

Zanim wejdą w życie specjalne układy wymienione w artykule 43, które, zdaniem Rady Bezpieczeństwa, umożliwią jej rozpoczęcie wykonywania obowiązków przewidzianych w artykule 42, strony Deklaracji Czterech Mocarstw podpisanej w Moskwie dnia 30 października 1943 r., oraz Francja, będą zgodnie z postanowieniami paragrafu 5 tej Deklaracji porozumiewały się z sobą, a w razie potrzeby również z innymi członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu podejmowania w imieniu Organizacji wspólnych działań, jakie mogą być konieczne dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

Artykuł 107

Nic w niniejszej Karcie nie pozbawia mocy prawnej ani nie przeszkadza podejmowaniu wobec jakiegokolwiek państwa, które podczas drugiej wojny światowej było nieprzyjacielem któregośkolwiek sygnatariusza niniejszej Karty, działań, podjętych lub sankcjonowanych w wyniku tej wojny przez rządy, które za te działania odpowiadają.

ROZDZIAŁ XVIII - POPRAWKI

Artykuł 108

Poprawki do niniejszej Karty wejdą w życie w stosunku do wszystkich członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, gdy zostaną uchwalone większością dwóch trzecich członków Zgromadzenia Ogólnego i ratyfikowane w trybie przewidzianym w ich odnośnych konstytucjach przez dwie trzecie członków Organizacji, włączając w to wszystkich stałych członków Rady Bezpieczeństwa.

Artykuł 109

Ogólna Konferencja członków Organizacji w celu rewizji niniejszej Karty może się odbyć w miejscu i czasie ustalonymi większością dwóch trzecich członków Zgromadzenia Ogólnego oraz którychkolwiek dziewięciu członków Rady Bezpieczeństwa. Każdy członek Organizacji będzie posiadał na Konferencji jeden głos.

Każda zmiana niniejszej Karty, zalecona przez Konferencję większością dwóch trzecich głosów, uzyska moc prawną, jeżeli będzie ratyfikowana w trybie przewidzianym w ich

odnośnych konstytucjach przez dwie trzecie członków Organizacji, włączając w to wszystkich stałych członków Rady Bezpieczeństwa.

Jeżeli taka Konferencja nie odbędzie się przed dziesiątą doroczną sesją Zgromadzenia Ogólnego, licząc od wejścia w życie niniejszej Karty, wniosek o zwołanie takiej Konferencji zamieszczony będzie na porządku dziennym tej sesji Zgromadzenia Ogólnego i Konferencja odbędzie się na mocy uchwały zwykłej większości członków Zgromadzenia Ogólnego oraz którychkolwiek siedmiu członków Rady Bezpieczeństwa.

ROZDZIAŁ XIX - RATYFIKACJA I PODPISANIE

Artykuł 110

Niniejsza Karta podlega ratyfikacji przez państwa, które ją podpisały, w trybie przewidzianym w ich konstytucjach.

Dokumenty ratyfikacyjne będą złożone rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, który o każdym złożeniu zawiadomi wszystkich sygnatariuszy oraz Sekretarza Generalnego Organizacji, kiedy będzie on wybrany.

Niniejsza Karta wejdzie w życie z chwilą złożenia dokumentów ratyfikacyjnych przez Republikę Chińską, Francję, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii i Stany Zjednoczone Ameryki oraz większość innych sygnatariuszy. Protokół o złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych sporządzony będzie przez rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki, który odpisy tego protokołu doręczy wszystkim sygnatariuszom.

Sygnatariusze niniejszej Karty, którzy ją ratyfikują po jej wejściu w życie, stają się pierwotnymi członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu złożenia przez każdego z nich dokumentu ratyfikacyjnego.

Artykuł 111

Niniejsza Karta, której teksty chiński, francuski, rosyjski, angielski i hiszpański są jednakowo autentyczne, zostanie złożona na przechowanie w archiwach rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki. Rząd ten prześle należycie uwierzytelnione odpisy rządów innych sygnatariuszy.

Na dowód czego przedstawiciele rządów Narodów Zjednoczonych podpisali niniejszą Kartę.

Sporządzono w mieście San Francisco dnia dwudziestego szóstego czerwca tysiąc dziewięćset czterdziestego piątego roku.

Uwagi

Karta Narodów Zjednoczonych została podpisana w San Francisco 26 czerwca 1945 roku, na zakończenie Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Organizacji Międzynarodowej i weszła w życie 24 października 1945 roku. Statut Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości stanowi integralną część Karty.

Poprawki do artykułów 23, 27 i 61 Karty zostały przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne 17 grudnia 1963 roku i weszły w życie 31 sierpnia 1965 roku. Poprawka do artykułu 109, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne 20 grudnia 1965 roku, weszła w życie 12 czerwca 1968 roku.

Poprawka do artykułu 23 rozszerza skład Rady Bezpieczeństwa z jedenastu do piętnastu członków. Poprawiony artykuł 27 stanowi, że decyzje Rady Bezpieczeństwa w sprawach proceduralnych zapadają większością głosów dziewięciu członków (poprzednio siedmiu), a we wszystkich innych sprawach większością głosów dziewięciu członków (poprzednio siedmiu), włączając w to głosy pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa.

Poprawka do artykułu 61 rozszerza skład Rady Gospodarczej i Społecznej z osiemnastu do dwudziestu siedmiu członków.

Poprawka do artykułu 109, która odnosi się do ustępu 1-ego artykułu, stanowi, że Ogólna Konferencja członków Organizacji w celu rewizji Karty może się odbyć w miejscu i czasie ustalonym większością dwóch trzecich członków Zgromadzenia Ogólnego oraz którychkolwiek dziewięciu członków (poprzednio siedmiu) Rady Bezpieczeństwa. Ustęp 3 artykułu 109, który przewiduje rozpatrzenie sprawy ewentualnej konferencji rewizyjnej podczas dziesiątej zwyczajnej sesji Zgromadzenia Ogólnego, został utrzymany w swej pierwotnej formie w części dotyczącej "którychkolwiek siedmiu członków Rady Bezpieczeństwa", ponieważ ten ustęp był podstawą działań Zgromadzenia Ogólnego na jego dziesiątej zwyczajnej sesji w 1955 roku oraz działań Rady Bezpieczeństwa.